

İŞLENMESİ MESLEK HALİNE GETİRİLMİŞ SUÇLAR VE ÖNLEMLERİMİZ

(*) Hkm. Turgut YÜKSEL

Ekonomik durumun bozuk olduğu ülkelerde suç işleme oranı da artmaktadır. Ülkemizde de son yıllarda ekonomik durumun bozulmuş olmasından dolayı bazı suçların işlenme oranı gittikçe artmaktadır. Bunlardan önemli bir örneği, bugün için ciddi boyutlara varan ve ne yazık ki önlenmesi konusunda hiç bir aşama kaydedilemeyen ve toplumu rahatsız edip, canından bezdiren "kapkaç hırsızlıkları" dır. Sık sık televizyondan izliyor, gazetelerden okuyoruz; Özellikle büyük kentlerde... otomobildeki kapkaççılar yolda gitmekte olan şahsın çantasını kapıp kaçarken, çantasının bırakmak istemeyen bu kişiyi sürükleyip ölümüne neden oldu... çantasını kaçıran kapkaççıya direnince yaralandı, az kalsın canından oluyordu, üç gün komada kaldı... şeklindeki haberleri çok sık duymaktayız. Üzülerek belirtelim ki bu suçlar gittikçe de çoğalmakta, buna karşılık ciddi önlemleri bugüne kadar alınmış değildir.

Şunu kesinlikle ifade etmek gerekir ki, gerek bu suçlar ve gerekse başka suçların önlenmesi imkansız değildir. Kaynaklandığı sebepleri iyice araştırıp teşhisimizi doğru koyduktan sonra önlenmeleri mümkündür. Sebeplerini açıklamak gerekirse:

Ekonomik ve sosyal sebepler:

Hepimiz biliyoruz ki, ülkemizde işsizlik oranı normalin çok üstündedir. Bugün için çalışma saatlerinde kahvehaneler tıklım tıklım doludur ve bu işsizlerin büyük bir kısmını da gençler, özellikle lise mezunu gençler teşkil etmektedir. Teşhisi doğru koymak gerekirse; eğitim sisteminde aksaklık olduğu hemen ortaya çıkar. Bir kere, lise çağına gelmeden önce üniversitede ilim yapmak isteyenlerle kısa yoldan meslek ve teknisyenlik grubuna ayrılacakların tasnifi gerekmektedir. Bugün için üniversitelerimizin kontenjanı ile liselerden mezun olanların sayısı arasında uçurumlar vardır. Ve yerleşmiş zihniyete göre her üniversite mezunu peşinen devlet kapısından iş ve aş bekler. Çünkü lise tahsili sırasında sanat

ve meslek yeteri düzeyde öğretilmediğinden haliyle lise mezunu gençlerimiz böyle sonuçsuz bir beklenti içinde günlerini geçirip durmaktadır. Oysa gerek ülkeye hizmet etmek ve gerekse şahıs yönünden uygun bir refah düzeyini yakalamak için , ille de memur olup devlet kapısından maaş beklemesine gerek yoktur. Her kademedede topluma hizmet etmek ve belli bir refah düzeyini yakalamak mümkündür. Bu saptama yapıldıktan sonra değinildiği şekilde gençlerimizi lise çağına gelmeden önce belli meslek ve sanat yollarına ciddi bir şekilde kanalize etmek gerekir. Her ne kadar son yıllarda bu amaçla bazı adımlar atıldığı biliniyorsa da henüz bu adımlar yetersizdir ve istenilen düzeye gelmemiştir. Özetlemek gerekirse ülkemizdeki liseden mezun olacakların sayısıyla üniversitelerimizin okutabileceği öğrencilerin sayısı arasında uçurumlar değil, bir ahenk olmalıdır. İşte bu kurallara uygun hareket edilmediği için her yıl üniversiteye giremeyen lise mezunu gençlerimiz ciddi bir boyuta gelmekte ve bunun yarattığı bir çok sorunlarla karşı karşıya bulunmaktayız.

Şunu da vurgulamak gerekir ki, bugün ülkemizde oran olarak işsizlik yüksek düzeyde görünmekte ise de, esasında turizmin altyapısını oluşturmak, halen gerektiği düzeye vardiirilmemiş "yol yapımı" , "hayvancılık ve tarımın geliştirilmesi" , "sanayi altyapısının geliştirilmesi" gibi yapılacak bir çok işler vardır. Yeter ki anlatıldığı şekilde teşhisimizi iyi koymak, planlamamızı iyi yapmak, ve bu konuda ciddi adımlarımızı atmamız gerekmektedir.

Diğer önemli bir sebepte hukuk normlarımızdır.Bilindiği gibi bu tür suçların ispatı son derece zordur.İşte bu suç ve eylemleri işlemeyi kendine meslek edinmiş kişiler,kanun boşluklarını iyice değerlendirmektedir dolayısıyla bu türden bir çok eylem ya faili meçhul kalmakta ya da yakalansa bile kanunun çok sıkı ve net bir şekilde kesin delil araması nedeniyle beraatla sonuçlanabilmektedir.Bu durum karşısında ve anılan kapkaç hırsızlığının ülkemizde geldiği boyut,vatandaşa çektirdiği acı ve yarattığı telafisi mümkün olmayan sonuçlar (ölüm,yaralanma,sakatlanma gibi) dikkate alındığında,bu gibi suçlarda mahkemelere daha güçlü insiyatif ve takdir yetkisi vermek gerekmektedir.Bu da tabi ki yasalarda yapılacak değişiklik ve yetkilendirmelerle mümkün olacaktır.

Öte yandan kapkaç hırsızlığı ile ilgili olan Türk Ceza Kanununun 491/ilk maddesinin ön gördüğü ceza,altı aydan üç yıla kadar haptirir. İlk bakışta bu ceza tatminkar gözüküyorsa da, bu miktar brüt şeklidir, araya bir çok yasal indirim girmekte ve sonuçta çok düşük ve güdük bir ceza kalmak-

tadır ki, bu durum karşısında da değil caydırıcılık, tersine sanki bu tür suçluları cesaretlendirici bir durum oluşmaktadır. Herkes biliyor ki, bu tür suçları işleyenlerin önemli bir kısmı onsekiz yaşını doldurmamış kişiler işlemektedir. Bu yaş durumu, eylemciye verilebilecek cezayı çok çok önemsiz kılmaktadır ve çoğu zaman hürriyeti bağlayıcı ceza yerine genellikle para cezasına hükmedilmektedir. Bunlarında önemli bir kısmı, infaz edilememektedir. Ayrıca da bunun yanında infaz kanunlarımızın suçluları cesaretlendirecek bir çok ceza indirimleri mevcuttur. Dolayısıyla bugün, bu suçlara öngörülen ceza kanunumuzdaki müeyyide son derece etkisizdir ve bu suçları önlemeye hiç bir katkısı yoktur. Bunu ifade ederken, hiçbir suretle cezaların artırılması gerektiği konusunu vurgulamak istemiyoruz. Dememiz o ki; mevcut bu yetersiz cezaların bazı önlemlerle takviye edilmesi gerekir. Basit bir örnek vermek gerekirse: bir yıl hapis cezası almış bir kişi halen uyguladığımız infaz kanunları nedeniyle net olarak infaz edilecek kısmı sadece 4 ay 24 gündür. Otuzbeş yıldan beri gördüğümüz uygulamadan bir nebze bahsetmek istersek; sabıka kayıtları bir kitabı dolduracak kadar kabarık olan suçlularla sık sık karşılaşılmaktadır. Bu kadar çok sabıkası olan bir suçlu normal ve sağlıklı bir insan gibi mütalaa edilmemeli ve bu kişilerin mutlaka ıslah edilmesi gerekmekte iken, tersine cezaevindeki kısa olan mahkumiyet süresini doldurmasıyla birlikte tahliye edip toplumun arasına salıyoruz. Bu usül isabetli değildir. Belirtildiği şekilde kabarık sabıkaları olan bir suçlunun ayrı bir ortamda tedaviye ve bu tedavi cümlesinden çalışmaya ihtiyacı vardır. Daha doğrusu çalışmayı öğretecek ve sevdirecek bir ortamda bulunmasına ihtiyacı vardır. Bugün gelişmiş toplumlarda bu tür kronikleşmiş suçlular için fabrika özelliğinde büyük işyurtları vardır. Suçlular bu işyurtlarında durumuna göre ücretli olarak çalıştırılmaktadır, iyileşmedikçe hiçbir suretle toplumun arasına salınmamaktadır. Çalışmak insan için bir yerde tedavidir bu satırların yazarı İngiltere'de suçluların ıslahı ve suçların önlenmesi konusunda yaptığı araştırma ve incelemede, bu yöntemin kullanıldığı, bu sayede birçok suçlunun meslek öğrenip suç işlemekten kendini kurtardığı ve ancak bu şekilde ıslah olduktan sonra toplumun arasına salındığını gözlemlemiştir. Bu başarılı yöntemin ülkemizde de bir an önce uygulanması gerekmektedir. Bunu ifade ederken akla mali finansman sıkıntısı gelebilir. Ancak şunu da belirtmek gerekir ki, bu uğurda harcanacak para, toplumun menfaati ve huzuru için şarttır zira bunun açık örneklerini ve sıkıntılarını yakın zamanda toplum olarak gördük. Halk arasında af kanunu diye isimlendirilmiş, biraz da anayasamızın hükümleri zorlanarak çıkarılan 4616 sayılı kanuna göre cezaevinden çıkarılıp toplum arasına salınan bu tür

suçluların daha ilk ayda hatta ilk haftada çok daha vahim suçlar işleyerek cezaevlerine döndükleri bir gerçektir. O halde böylesine önemli bir konu için finansman sıkıntısı, mevcut para cezalarının hiç olmazsa az bir oranı, bu tür işyurtları oluşturmaya tahsis edilmelidir. Bu uğurda yapılacak yatırımlar sonradan maddi olarak teşkilatı kâra dahi geçirebilir.